

Міністерство освіти і науки України

Національний університет біоресурсів
і природокористування України
Кафедра обліку та оподаткування

Уманський національний університет
Кафедра обліку і оподаткування

СИСТЕМА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ, КОНТРОЛЮ ТА ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної
конференції з бухгалтерського обліку
(присвячена 125-річчю з Дня народження
РОГАЧЕНКА СЕРГІЯ МИКИТОВИЧА)
16-17 жовтня 2025 року

м. Київ – м. Умань

УДК 657.1:336.21:330.35
С40

*Рекомендовано до друку вченою радою факультету економіки і підприємництва Уманського національного університету
(протокол № 2 від 12.11.2025 року)*

Редакційна колегія:

Юрій ЦИМБАЛЮК – канд. екон. наук, доц., співголова оргкомітету конференції (відповідальний редактор); Андрій МУЗИЧЕНКО – канд. екон. наук, доц., співголова оргкомітету конференції (відповідальний редактор); Людмила МЕЛЬНИК – д-р екон. наук, проф.; Володимир ЛИТВИНЕНКО – канд. екон. наук, доц.; Тамара КУЧЕРЕНКО – д-р. екон. наук, проф.; Любов ГУЦАЛЕНКО – д-р. екон. наук, проф.; Наталія КУЗИК – канд. екон. наук, доц.; Катерина ШЕВЧУК – канд. екон. наук, доц. (секретар оргкомітету); Галина АНІЩЕНКО – канд. екон. наук, доц. (секретар оргкомітету).

Автори розміщених у збірнику матеріалів висловлюють свою власну думку та несуть відповідальність за достовірність інформації

С40 Система бухгалтерського обліку, аналізу, контролю та оподаткування в умовах сталого розвитку: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (16-17 жовтня 2025 р., м. Київ – м. Умань), 2025. 276 с.

Збірник матеріалів конференції містить доповіді науковців, фахівців-практиків, представників академічної спільноти, які були розглянуті на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Система бухгалтерського обліку, аналізу, контролю та оподаткування в умовах сталого розвитку», присвяченій 125-й річниці з Дня народження провідного науковця з бухгалтерського обліку та фундатора облікової аграрної наукової школи – РОГАЧЕНКА Сергія Микитовича, що відбувалась 16-17 жовтня 2025 року в м. Київ – м. Умань. У наукових матеріалах висвітлюються питання розвитку бухгалтерського обліку, його значення для управління підприємством, сучасного стану й проблем оподаткування, контролю й аудиту бізнес-процесів, економіки і розвитку підприємництва в умовах глобалізаційних змін.

УДК 657.1:336.21:330.35

© Національний університет
біоресурсів і природокористування
України, 2025
© Уманський національний
університет, 2025

Секція 7. ПРОФЕСІЯ БУХГАЛТЕРА: ВИКЛИКИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	209
<i>KRACHOK Lyudmila.</i> The evolution of the accountant profession in the context of digital transformation	209
<i>ГАРАПКО Іван, ЛІБА Наталія.</i> Стратегічні напрями розвитку бухгалтерської професії в контексті євроінтеграції	211
<i>ЄРМОЛАСВА Марина, КАНЦЕДАЛ Наталія.</i> Відповідальність керівника і головного бухгалтера за формування та реалізацію облікової політики підприємства	212
<i>КРОЧАК Оксана.</i> Професія бухгалтера і сучасність	214
<i>ЛАВРОВА-Манзенко Олена.</i> Трансформація функцій облікових служб підприємства в контексті діджиталізації бізнесу	216
<i>ЛЕГА Ольга, ПРИЙДАК Тетяна, ЯЛОВЕГА Людмила.</i> Бухгалтер як координатор податкової довіри: етичний аспект комплаєнсу	218
<i>ПІДЛУБНА Ольга, КУЧАЙ Аліна.</i> Професія бухгалтера: виклики сьогодення та шляхи розвитку	220
<i>САВЧУК Катерина.</i> Професія бухгалтера: проблеми та перспективи розвитку	223
<i>ЯСИШЕНА Валентина.</i> Перспективи розвитку бухгалтерської професії в умовах цифровізації	225
Секція 8. ЕКОНОМІКА ТА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН	227
<i>БАБКО Наталя.</i> Управлінські механізми відновлення підприємств індустрії гостинності в умовах глобальних викликів	227
<i>БАРТЕЦЬКИЙ Андрій.</i> Теоретико-методологічні засади інвестиційного розвитку агропромислового комплексу регіону	229
<i>БОНДАРЕНКО Наталія, ДЕМЧУК Вадим.</i> Фінансове забезпечення аграрного сектору як ключовий фактор продовольчої безпеки та розвитку підприємництва в умовах глобальних змін	231
<i>ВЛАДОВ Дмитро.</i> Концептуальні засади формування інноваційної стратегії суб'єктів ринку в умовах цифрової трансформації	233
<i>ІВАНЧУК Михайло.</i> Фінансово-інвестиційні інструменти в системі розвитку аграрного ринку України	235
<i>КВАШУК Олена.</i> Підприємництво в епоху глобальних трансформацій: виклики, адаптація та вектори розвитку в умовах цифровізації та сталого зростання	237
<i>КОВЕРНИЙ Олександр, ХМАРСЬКА Ірина.</i> Робота підприємств в умовах бізнес-ризиків що спричиненні воєнним станом	239
<i>КОНДАКОВ Костянтин, ХМАРСЬКА Ірина.</i> Маркетингове управління комерційною діяльністю	241
<i>КУЦЬ Дмитро.</i> Особливості управління якістю в медичному закладі	243
<i>КУЧМІЙОВА Тетяна, ГОНЧАРУК Владислав.</i> Управління мотивацією персоналу на основі сучасних технологій	245

- Теоретична спрямованість: Домінування теоретичних дисциплін над практичними кейсами, симуляціями та стажуваннями, що ускладнює адаптацію випускників на робочих місцях.

- Недостатня кваліфікація викладацького складу: Обмежена інтеграція викладачів у сучасну бізнес-практику та повільне оновлення їхніх знань відповідно до динамічних змін у законодавстві та технологіях.

3. Недооцінка професії та низька мотивація

- Зниження престижу: Сприйняття професії як рутинної та технічної, а не як стратегічного бізнес-партнера, що знижує привабливість спеціальності для талановитої молоді.

- "Ефект перенавчання": Ситуація, коли роботодавці змушені самостійно або через дорогі недержавні курси (АССА, САР/СІРА) донавчати випускників вишів, щоб заповнити прогалини у знаннях.

- Відтік кадрів: Міграція висококваліфікованих бухгалтерів, які володіють МСФЗ та англійською мовою, до країн ЄС та міжнародних компаній через більш привабливі умови праці та вищий рівень оплати.

Отже, в умовах євроінтеграційних процесів, критичним імперативом для розвитку української бухгалтерської професії є її комплексна трансформація. Вона вимагає не лише гармонізації освітніх стандартів та підвищення фінансової привабливості праці, але й поглибленої діджиталізації через впровадження досконалого ІТ-забезпечення. Успішне подолання цих викликів перетворить професію на ключовий стратегічний інструмент управління та підвищить її конкурентоспроможність серед молодих висококваліфікованих спеціалістів.

Список використаних джерел

1. Лобода, Н., Ігнатишина, В., & Беднарчук, В. (2019). РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ. *Молодий вчений*, 11 (75), 534-537. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-11-75-114>.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КЕРІВНИКА І ГОЛОВНОГО БУХГАЛТЕРА ЗА ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЮ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Єрмолаєва М.В.

к.е.н., доцент,
професор кафедри обліку і оподаткування
Полтавський державний аграрний університет

Канцедал Н. А.

к.е.н., доцент,
завідувач кафедри обліку і оподаткування
Полтавський державний аграрний університет

В міжнародній практиці термін «облікова політика» з'явився у середині ХХ сторіччя в процесі становлення та подальшого розвитку бухгалтерського обліку на міжнародному рівні. Саме в цей період в обліковій практиці закріпився термін

«accounting policy». Сьогодні цей термін закріплений у М(С)БО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» [1].

В Україні використання терміну «облікова політика» в офіційній бухгалтерській практиці розпочалося із прийняттям ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996. Остаточного його закріплено у Н(П)СБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [2].

Саме обрана підприємством облікова політика визначає єдиний підхід до облікових операцій, забезпечує достовірність інформації про фінансовий стан підприємства та слугує основою для прийняття управлінських рішень. Відповідно до діючого законодавства, відповідальність за ведення бухгалтерського обліку і відповідність його діючій нормативній базі покладено на керівника (власника) та головного бухгалтера. При чому, керівник (власник) підприємства несе відповідальність за організацію бухгалтерського обліку, а головний бухгалтер - за правильність його ведення та достовірність фінансової звітності.

Сьогодні суттєвою є роль керівника підприємства у формуванні облікової політики підприємства. Під його відповідальність підпадає створення належних умов для ведення обліку, вибір системи організації бухгалтерського обліку (власними силами чи із залученням аутсорсингової компанії), затвердження наказу про облікову політику, контроль за її реалізацією.

До основних обов'язків керівника належать:

- забезпечення відповідності облікової політики чинному законодавству;
- затвердження графіку документообігу, правил внутрішнього контролю;
- визначення рівня відповідальності працівників бухгалтерії;
- прийняття управлінських рішень на основі достовірної фінансової інформації.

Це означає, що керівник відповідає за організаційно-правові аспекти та загальну координацію формування облікової політики підприємства.

Ключовою фігурою у формуванні та практичній реалізації облікової політики є головний бухгалтер. Важливою функцією його роботи є розробка методичних положень, вибір конкретних способів оцінки активів, методів нарахування амортизації, порядку визнання доходів і витрат.

В обов'язки головного бухгалтера входить:

- забезпечення правильного застосування норм Н(П)СБО або МСФЗ;
- ведення обліку господарських операцій відповідно до затвердженої облікової політики;
- організація збереження бухгалтерських документів;
- контроль повноти і достовірності облікових даних;
- своєчасне складання та подання фінансової звітності.

У разі виявлення порушень чи спотворень у звітності головний бухгалтер має право вимагати від керівника усунення недоліків або відмовитися від підписання документів, що суперечать законодавству.

Слід зазначити, що формування і реалізація облікової політики є спільною зоною відповідальності керівника та головного бухгалтера.

Зазначені посадові особи забезпечують:

- дотримання принципів достовірності, послідовності та повноти обліку;
- своєчасне оновлення облікової політики при зміні законодавства або умов діяльності підприємства;
- належну організацію внутрішнього контролю;
- мінімізацію ризиків фінансових порушень та санкцій з боку контролюючих органів [3].

У випадку порушення вимог обліку або надання недостовірної фінансової звітності відповідальність можуть нести обидві особи - дисциплінарну, адміністративну або навіть кримінальну, залежно від характеру та наслідків порушення.

Список використаних джерел

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки». Ред. від 01.01.2012 р. *Верховна рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_020#Text (дата звернення 08.10.2025)

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. Наказом МФУ від 07.02.2013 р. № 73. Дата оновлення 06.03.2025 р. *Верховна рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення 08.10.2025).

3. Левченко З. М., Єрмолаєва М. В. Організація функціонування та кадрового забезпечення облікових підрозділів підприємства. *Науково-методологічні засади обліково-аналітичного та фінансово-інвестиційного забезпечення сталого розвитку суб'єктів господарювання*: Колективна монографія / за заг. ред. д. е. н., доц. Сокола О.Г. – Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2020. С. 75-84. URL: <http://feb.tsatu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/06/Monography17.06.2020.pdf#page=76> (Дата звернення 08.10.2025).

ПРОФЕСІЯ БУХГАЛТЕРА І СУЧАСНІСТЬ

Крочак О.І.

к. е. н., доцент,

доцент кафедри обліку і оподаткування
Уманський національний університет

Професія бухгалтера є однією з найдавніших професій. В стародавні часи люди вели облік майна, продуктів харчування, зобов'язань, а пізніше і грошових коштів. Слово «бухгалтер» у письмовому вигляді вперше почали вживати більше 500 років назад. В перекладі з німецької мови вони переводиться, як «книгодержатель». 13 лютого 1498 року імператором Римської імперії Максиміліаном I був підписаний указ згідно якого Христофа Штехер, що був діловодом та писарем імператора і вів книги називати бухгалтером [5]. Саме в цей період на бухгалтерський облік різні вчені почали звертати особливу увагу. Спочатку було запропоновано метод подвійного запису, висвітлений у праці Луки Пачолі. Досить вагомий вклад у розвиток науки мали праці Бенедетто Котрульї, а потім інші вчені суттєво поглиблювали фундаментальні основи теорії бухгалтерського обліку.

Наукове видання

**СИСТЕМА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ,
КОНТРОЛЮ ТА ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ**

**Матеріали Всеукраїнської науково-практичної
конференції
16-17 жовтня 2025 р.
(м. Київ – м. Умань)**

**Відповідальний редактор – Юрій ЦИМБАЛЮК
Відповідальний редактор – Андрій МУЗИЧЕНКО
Відповідальний секретар – Катерина ШЕВЧУК
Відповідальний секретар – Галина АНІЩЕНКО**

*Видається в авторській редакції. Редакція не несе відповідальності за
зміст матеріалів. Автори вміщених матеріалів висловлюють свою власну
думку, яка не завжди збігається з позицією редакції.*

Комп'ютерне верстання – Галина АНІЩЕНКО

**Співпрацюючи разом,
ми стимулюємо інновації,
впливаємо на розвиток
бухгалтерської науки !**

